

OIKAISUVAATIMUS

OIKAISUVAATIMUKSEN TEKIJÄ

Jaakko Ojaniemi, Kylänraitti 25, 98710 Joutsijärvi. jaakko.ojaniemi@tss.inet.fi. Puh 0400 157291

OIKAISUVAATIMUKSEN KOHDE

Kaupunginhallituksen kokouksessa 30.3.2020 kaupunginhallituksessa tehty päätös pykälä 89, jossa päätettiin konvertoida Kemijärven Kehitys Oy:n antama laina korkoineen Boreal Bioref Oy:n osakkeiksi. Liitteessä 1. on esitetty kaupunginhallituksen päätös kokonaisuudessaan.

OIKAISUVAATIMUKSEN SISÄLTÖ

Vaadin, että kaupunginhallituksen 30.3.2020 tekemä päätös pykälä 89 mitätöidään.

PERUSTELUT OIKAISUVAATIMUKSEEN

1. Kaupungin riskit kasvavat – kuntalain vastainen päätös.

Kaupunginhallituksen päätös kuuluu seuraavasti:

*”Kaupunginhallitus toteaa tiedon konvertoinnin sisällöstä ja vaikutuksista saaduksi. Kaupunginhallitus ohjeistaa Kemijärven Kehitys Oy:tä hyväksymään pääomalainaehtoisen velkakirjan ja lainasta syntyneiden korkojen konvertoinnin Boreal Bioref Oy:n **osakkeiksi**. Esitetty järjestely ei kasvata kaupungin eikä Kemijärven Kehityksen riskiä. Lopullinen sopimus tuodaan ennen allekirjoitusta kaupunginhallitukselle tiedoksi.”*

Päätöksen perusteissa esitetään, että kaupungin riskit eivät kasva päätöksen myötä. Tämä on täysin väärä perustelu.

Kysymys on vakuudettomasta lainasta, jolle lainasopimuksen ehtojen mukaisesti maksetaan runsasta 50 %:n korkoa ja joka on sovittu maksettavaksi takaisin viimeistään 31.12.2018 mennessä.

Konvertointipäätöksessä hyväkorkoinen laina muuttuu yhtiön osakkeiksi ja Kemijärven kaupunki ryhtyy päätöksen myötä lainan antajasta yhtiön osakkaaksi – yrittäjäksi. Tämä lisää olennaisesti kaupungin riskejä ja on vastoin kuntalakia.

2. Kemijärven kaupungista Boreal Bioref Oy:n enemmistöosakas

Liitteen 1. mukaan kaupungin riskit Boreal Bioref Oy:n pääomittamisessa ovat 350 000 €. Tämä on väärää tietoa, koska Boreal Bioref Oy:n tilinpäätöstietojen mukaan pääomaehtoisten lainaehtoisten mukaan 350 000 €:n pääomalle on sovittu maksettavaksi 50 % vuotuinen korko, jonka lisäksi vielä 15 %:n viivästyskorko. Konvertoitava laina korkoineen on (myös lehtitietojen mukaan) noin 700 000 – 800 000 €.

Konvertointipäätöksestä puuttuvat seuraavat tärkeät tiedot, joita ilman kyseistä päätöstä ei voida tehdä.

- Paljonko kaupungin kaikki lainasaatavat korkoineen ovat Boreal Bioref Oy:ltä konvertoinnin päivämäärään mennessä. Mikä on lopullinen tarkka summa, joka konvertoidaan?
- Mitä muita yrityksiä, yhtiöitä, yhteisöjä tai henkilöitä on ollut pääomalainoittamassa Boreal Bioref Oy:tä? Miten kaikki muut Boreal Bioref Oy:tä lainoittaneet tahot ovat suostuneet konvertoimaan lainojaan? Hyväksyvätkö muut pääomalainoittajat sen, jos vain Kemijärven Kehitys Oy:n lainoja konvertoidaan?
- Miten Boreal Bioref Oy:n omistusosuudet jakautuvat tällä hetkellä? Miten omistusosuudet jakautuvat konvertoinnin jälkeen? Mikä tulee olemaan Kemijärven Kaupungin/Kemijärven Kehitys Oy:n osuus yhtiön osakepääomasta prosentuaalisesti konvertoinnin jälkeen?
- Mihin Boreal Bioref Oy:n oman pääoman osaan konvertointi tapahtuu? Minkä arvoisia osakkeita konvertoinnissa saadaan verrattuna muihin Boreal Bioref Oy:n osakkeisiin? Miten eri osakkeiden äänivalta yhtiössä konvertoinnin jälkeen jakautuu?
- Kaupunginhallituksen päätöksessä lukee, että kaikki alkuperäiset sijoittajat konvertoivat velkojaan. Mitä tarkoittaa alkuperäiset sijoittajat? Kuinka paljon yhtiön perustajat ja pääomistajat sijoittavat yhtiöön yhtiön pääoman lisäämiseksi?

Boreal Bioref Oy:n osakepääoma on vain 2 500 €. Päätöksen perusteluissa mainitaan, että kaupunki omistaa ennen konvertointia 11,76 % ja 24 000 kpl yhtiön osakekannasta. Koska muista yhtiötä rahoittaneiden tahojen lainojen määrästä ja lainojen konvertoinnista ei ole tietoa, on erittäin paljon mahdollista ja jopa todennäköistä, että Kemijärven Kehitys Oy:stä ja sitä kautta Kemijärven kaupungista konvertoinnin jälkeen tulee Boreal Bioref Oy:n enemmistöosakas ja yhtiö velkoineen kaatuu kokonaan kaupungin hoidettavaksi.

Riskit kasvavat mahdottoman suuriksi, joka on vastoin kuntalakia ja vastoin kaupungin strategioita.

3. Välitilinpäätös

Boreal Bioref Oy:n viimeinen tilinpäätös on päivätty 30.6.2019. Sen jälkeen yhtiö toiminut 9,5 kuukauden ajan, josta ajanjaksosta ei ole mitään tietoa. Viimeisen tilinpäätöksen jälkeen yhtiöllä on ollut erinäisiä kuluja ja maksuja kymmeniä tuhansia euroja kuukaudessa (myös lehtitietojen mukaan) ja tilanne on täysin toinen kuin mitä viimeinen tilinpäätös näyttää. Periaatteessa yhtiö on myös voinut saada uutta pääomaa jostain muualta, eikä Kemijärven kaupungin toimenpiteitä oman pääoman vahvistamiseksi enää ehkä tarvita.

Jotta lainojen konvertointi voidaan suorittaa, päättäjillä täytyy olla tarakka tieto siitä mikä on yhtiön sen hetkinen todellinen taloudellinen tilanne. Ilman tuoreita tilinpäätöstietoja yhtiön todellinen tilanne jää vain arvailujen varaan.

Jos konvertointi suoritetaan yhtiön 30.6.2019 tilinpäätöksen antamilla tiedoilla sokkona, voidaan kaupunginhallitusta moittia, jos asiat eivät ole olleetkaan siten kuin on oletettu.

4. Erikoistilintarkastus

Kemijärven kaupungin Tarkastuslautakunta on päättänyt suorittaa kaupungin kirjanpidossa erikoistilintarkastuksen Boreal Bioref Oy:n perustamisvaiheessa tapahtuneiden jäävyksien ja muiden epäselvyyksien selvittämiseksi.

On mahdollista, että erikoistilintarkastuksen seurauksena joitakin aikaisempia Boreal Bioref Oy:n rahoittamiseksi tehtyjä päätöksiä joudutaan mitätöimään.

Kaupunginhallituksen 30.3.2020 tekemää konvertointipäätöstä on ollut tekemässä samoja henkilöitä kuin erikoistilintarkastuksen kohteena olevien päätöksiä tekemisessä on ollut.

Erikoistilintarkastuksen tuloksena voi myös olla, että 30.3.2020 kaupunginhallituksen tekemä konvertointipäätös on mitätön jäävyksien vuoksi.

Tämän vuoksi kaupunginhallituksen 30.3.2020 tekemä konvertointipäätös olisi pitänyt tehdä vasta erikoistilintarkastuksen jälkeen.

5. Valtuuksien ylittäminen

5.1. Valtuusto päättää rahatoimen hoitamisesta

Kemijärven kaupungin hallintosäännössä määritellään rahastojen hoitamisesta näin:

69 § Rahatoimen hoitaminen

”Kaupungin rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Valtuusto päättää kaupungin kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista.

Valtuusto päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksyminen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.”

Hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto päättää kaikista sijoitustoiminnan perusteista. Kaupunginhallituksen päätös 30.3.2020 on nimenomaan tämän hallintosäännön piiriin kuuluvaa sijoitustoimintaan, jonka päättäminen tulisi tehdä kaupunginvaltuuston toimesta.

Kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksella on valtuudet omaisuuden ostosta 100 000 € asti. Kemijärven kaupungin hallintosääntö, 5. luku, § 24, kohta 13.

Kaupungin ohjesäännön mukaan kaupunginhallitus on 30.3.2020 päätöksessä ylittänyt päätösvaltuutensa.

5.2. Kaupungin riskienhallinnasta päättä valtuusto

Kaupungin hallintosäännössä määrätään riskienhallinnasta seuraava:

”Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on osa kuntakonsernin johtamista. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa.

Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta- ja arviointimenettelyt.”

Kaupungin saatavat Boreal Bioref Oy:ltä ovat korkoineen 700 000 – 800 000 €, jonka luokitus uudelleen (laina/osakkeet) määrittelee kaupungin rahastojen riskitasoa.

Kaupunginhallituksen päätös Boreal Bioref Oy:n saatavien konvertoinnissa on erityisesti riskienhallintaan asettuvaa päätöksentekoa, joka kuuluu valtuustolle.

5.3. Valtuusto päättää Kemijärven Kehitys Oy:n investointisuunnitelmasta

Kaupunginhallituksen päätöksessä 30.3.2020 pykälässä 89 on päätetty:

”Kaupunginhallitus ohjeistaa Kemijärven Kehitys Oy:tä hyväksymään pääomalainaehtoisen velkakirjan ja lainasta syntyneiden korkojen konvertoinnin Boreal Bioref Oy:n osakkeiksi.”

Lainan konvertointi osakkeiksi on **investointi**, jonka suuruus on 700 000 – 800 000 €. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungin talousarvion vuosille 2020 ja taloussuunnitelman vuosille 2021 ja 2022.

Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa vuodelle 2020 kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Kemijärven Kehitys Oy:n investoinnin vuodelle 2020 yhteensä 10 000 €. Liitteessä 2. on kaupunginvaltuuston vahvistama Kemijärven Kehitys Oy:n investointiohjelma vuosille 2020 - 2022.

Kaupunginhallitus ei voi tehdä ohjeistusta Kemijärven Kehitys Oy:lle vastoin valtuuston hyväksymiä investointisuunnitelmia ja päätöksiä.

6. Jääviydet päätöksenteossa

Kaupunginhallituksen 30.3.2020 kokouksessa päätöstä ovat olleet tekemässä Lea Koskela ja Kirsti Ojala.

Lea Koskela ja Kirsti Ojalan mies Mauri Ojala ovat olleet päättämässä 2017 Boreal Bioref Oy:lle myönnettävistä lainoista kaupungin konserniin kuuluvassa Itä-Lapin Energia Oy:ssä. Itä-Lapin

Energia Oy:n lainoituspäätös on tehty yhtiön hallituksessa eikä yhtiökokouksessa. Boreal Bioref Oy:lle myönnetty 100 000 €:n laina on annettu ilman mitään vakuuksia. Hallituksen jäsenet ovat henkilökohtaisessa vastuussa lainan myöntämisessä.

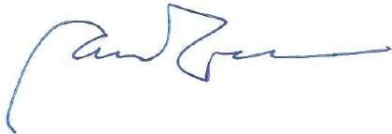
Lea Koskela ja Kirsti Ojala ovat 30.3.2020 päättäneet kaupunginhallituksessa asiasta, jolla on myös samaan aikaan ratkaisevia vaikutuksia heidän vastuulliseen asemaansa Itä-Lapin Energia Oy:n hallituksessa tekemäänsä päätökseen.

Molemmat päättäjät ovat olleet esteellisiä yhteisöjääviyden perusteella. Samoista asioista päättäminen kaupungin konserniyhtiön hallituksessa ja kaupunginhallituksessa, joissa toimitaan virkavastuulla ja jossa syntyy henkilökohtaisia vastuita, on kuntalain vastaista.

7. Yhteenveto

Huomioiden kaikki yllä esittämäni seikat kaupunginhallituksen 30.3.2020 tekemän päätöksen pykälä 89 virheellisyydestä, vaadin että kaupunginhallitus peruuttaa pykälään 89 kirjatun päätöksensä.

Joutsijärvellä 8.4.2020

Jaakko Ojaniemi

Kaupunginhallitus

§ 89

30.03.2020

Omistajan ohjeistus liittyen Kemijärven Kehitys Oy:n Boreal Bioref Oy:lle myöntämän pääomalainaehtoisen velkakirjan ja velkakirjan ehtojen mukaisesti kertyneiden korkojen konvertoimiseen Boreal Bioref Oy:n osakkeiksi

152/03.035/2020

KH 30.03.2020 § 89

Kemijärven Kehitys Oy omistaa Boreal Bioref Oy:stä 11,76% (24 000 osaketta). Kemijärven Kehitys Oy on mukana Boreal Biorefin rahoituksessa siemenvaiheen rahoittajana ns. sijoittajasopimuksen kautta pääomalainaehdoilla velkakirjalla 350.000€ ja siihen velkakirjojen ehtojen mukaisesti kertyneellä korolla.

Kaikkien pääomallainojen (alkuperäiset sijoittajat) konvertoiminen on keskeinen osa Boreal Bioref Oy:n lisärahoituspakettia. Konvertointipäätöksellä mahdollistetaan kaikkien alkuperäisten sijoittajien lisäksi, uusien sijoittajien mukaantulo ja varmistetaan rahoitusneuvotteluiden eteneminen.

Tarkemmin Boreal Bioref Oy:n tilanteesta ja konvertoinnista kerrotaan kokouksessa. Tilanteesta kokoukseen tulevat kertomaan Boreal Bioref Oy:n toimitusjohtaja Heikki Nivala, Kemijärven kaupungin tilintarkastusyhteisön edustaja Tapio Raappana sekä Kemijärven Kehitys Oy:stä Jari Paloniemi ja Jari Polvi.

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja):

Kaupunginhallitus toteaa tiedon konvertoinnin sisällöstä ja vaikutuksista saaduksi. Kaupunginhallitus ohjeistaa Kemijärven Kehitys Oy:tä hyväksymään pääomalainaehtoisen velkakirjan ja lainasta syntyneiden korkojen konvertoinnin Boreal Bioref Oy:n osakkeiksi. Esitetty järjestely ei kasvata kaupungin eikä Kemijärven Kehityksen riskiä. Lopullinen sopimus tuodaan ennen allekirjoitusta kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Päätös: Merkittiin, että Riitta Savukoksi jääväsi itsensä ja poistui esteellisinä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (HL 28 § 5. yhteisöjäävi) ja poistui kokouksesta klo 19.21.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.41.

Tiedoksi:

Kemijärven Kehitys Oy

6.9. Kemijärven Kehitys Oy

1. Toiminta-ajatus

Kemijärven Kehitys Oy:n toiminta on osa kaupungin elinkeinotoimintaa. Kehitysyhtiö luo puitteet ja tarjoaa palveluja alueen yritysten taloudellisen aktiivisuuden kasvulle ja kehittymiselle sekä uusien yritysten sijoittumiselle. Kehitysyhtiöllä on kyky itsenäiseen ja tarvittaessa nopeaan päätöksentekoon kuitenkin niin, että omistajilta tulee elinkeinostrategian ohjaus.

2. Painopistealueet

Kemijärven Kehitys Oy toteuttaa kaupungin kanssa tehtävän palvelusopimuksen painopistealueita. Erityisesti resursseja kohdennetaan metsä- / bio- ja matkailusektoreiden kehittämiseen. Näille toimialoille suunnatut investoinnit mahdollistavat laajemmin muiden toimialojen kehittymisen alueen ostovoiman ja palvelukysynnän kasvamisen myötä.

3. Toiminnalliset tavoitteet v. 2020

Yhtiön tavoitteena on tuottaa kaupungin strategian mukaiset elinkeino- ja matkailupalvelut palvelusopimuksen mukaisesti. Kaupungin elinkeinopalveluiden siirto osaksi Kehitysyhtiötä mahdollistaa yhtiön kehittymisen ja kasvun.

4. Taloudelliset tavoitteet (1000 €)

	TP 2018	TPE 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Liikevaihto	36	731	726	750	770
Liikevoitto	-89	-19	0,2	1	1
Tilikauden tulos	-89	-19	0,2	1	1
Tase	521	650	620	600	600
Investoinnit	10	10	10	10	10
Henkilöstö lkm	0,2	5	6	6	6
Omavaraisuusaste					
Lainakanta	0	0	0	0	0

5. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta yhtiössä

Yhtiössä toteutetaan sisäistä valvontaa seurannan avulla. Tehtävää suorittaa hallitus Toimitusjohtajan antamien tilannekatsausten kautta. Sisäinen tarkkailu on yhtiössä jatkuvaa toimintaa, jolla varmistetaan koko toiminnan ja henkilöstön osalta asianmukainen toiminta.

Yhtiöllä on toimiva hallitus, joka seuraa yhtiön toimintaa.

6. Henkilöstösuunnitelma vuosille 2020-2022 (henkilötyövuosina, ilman hankkeita)

	TP 2017	TPE 2018	TA 2019	TOT 30.9.	TS 2020	TS 2021
Vakituinen	0,1	0,2	4	4	5,5	5,5
Määräaikainen			1	1	0,5	0,5

Tässä henkilöstösuunnitelmassa ei ole huomioitu mahdollista Boreal Bioref Oy:n investoinnin aloitusta. Ko. investoinnin käynnistyessä tarve henkilöstön lisäykselle yritysneuvontaan on 2 henkilötyövuotta.